

Revista „Annales. Histoire, Sciences sociales”, n° 1, 2011, tratează o temă oarecum insolită în istoriografie: mediul înconjurător, sau mai exact relaționarea omului cu mediul. Un articol reprezentativ este cel publicat de Alice Ingold, *Gouverner les eaux courantes en France au XIXe siècle. Administration, droits et savoirs*, în care autoarea prezintă diferitele concepții și interese care s-au confruntat cu privire la proprietatea și administrarea apelor curente, adică apele pe care nu se putea naviga. Ea consemnează astfel patru mari concepții: prima includea cursurile de apă minore în domeniul public; a doua le acorda în proprietate riveranilor; a treia atribuia proprietatea asupra albiei riveranilor, în timp ce apa intra în categoria *res communis* – lucrurile care nu aparțineau nimănui și erau folosite în comun; a patra înscria cursurile de apă în întregime în *res communis*. Aceste concepții sunt urmărite apoi în contextul disputelor din epocă, în care s-au antrenat prefecții, tribunalele și comunitățile, localnicii, societățile științifice și hidrologii, fiecare invocând drepturi sau competențe.

Întrucât se ocupă de o problemă specializată și cu relevanță aproape exclusiv franceză, articolul nu trezește prin el însuși un interes deosebit pentru istoricii din afara Hexagonului. Poate să-i intereseze mai degrabă pe specialiștii în dreptul sau jurisprudența mediului. Am ales totuși să-l semnalăm din două considerente cu valoare generală. În primul rând pentru că este un exemplu de metodă, în sensul inserării dezbaterilor principiale în cadrul relațiilor sociale în care ele s-au obiectivat. În acest fel, analiza dobândește cumva greutatea realității concrete. În al doilea rând deoarece articolul ni se pare simptomatic pentru ceea ce înseamnă o istoriografie „vie”, conectată la prezent, cum de altfel este întregul număr al revistei. Chestiunile care pot să apară altora ca lipsite de semnificație sunt actuale în Franța, cum reiese chiar din prezentarea lui Alice Ingold, care semnalează preocuparea Consiliului de Stat din zilele noastre pentru „gestiunea integrată” a apei.

Nu dorim să promovăm un pragmatism rău înțeles, care să aservească studiul istoric vreunei comenzi, fie publică sau privată. Nu contestăm importanța pentru cunoaștere a unor teme străine de interesul momentului. Dar considerăm că o istoriografie care „trăiește”, care este conectată la ceea ce preocupă comunitatea și care încearcă să reflecteze analitic asupra preocupării respective, își asumă și proiecte de cercetare de actualitate. Este de altminteri singura modalitate prin care istoricii ajung să aibă un oarecare impact social, nelăsând locul impostorilor intelectuali care viciază spațiul public.

Alexandru Mamina